

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Str. Schewis

Procuratura de stat

(Of.)

Loco

Abonamentul:

Un an **80 Lei.** — Șase luni **40 Lei.**

Trei luni **20 Lei.**

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Sinodul arhidiecezan

Sedința a V-a

ținută la 29 April (12 Mai) 1921.

Prezident: arhiepiscopul și mitropolitul Dr. N. Bălan. Notar: P. Rusu.

Sedința se deschide la ora 9 a. m.

Se citește protocolul ședinței a IV-a și se autenticează.

La ordinea zilei urmează referada comisiunii organizatoare, care prin raportorul ei L. Triteanu prezintă actul consistorial prin care se înaintează noul proiect de arondare al cercurilor de deputați la sinodul arhidiecezan, pe baza cărui s'au și efectuat alegerile din anul curent. Sinodul ia raportul la cunoștință și invită Consistorul ca asupra arondării să consulte organele inferioare și pe baza datelor primite să redacteze un nou proiect de arondare real, care să pună comunele bisericesti în posibilitatea de a-și exercita drepturile constituționale fără nici o piedecă.

Urmează raportul comisiunii școlare speciale, care prin Dr. Iosif Biaga citește actul consistorului referitor la situațiunea școalelor. Raportorul face următorul interesant expozit:

Fiind chestiunea școalelor noastre confesionale de un interes general pentru întreaga mitropolie a Transilvaniei, deslegarea ei, sub ori ce raport, dar cu deosebire sub raportul întrebării existenței ori neexistenței lor pentru viitor ca școli cu caracter confesional, cade în competența congresului național bisericesc.

Congresul nostru național bisericesc, în sesiunea sa din anul trecut, în conștiința datoriei sale și sub impresiunea dovezilor de dreaptă apreciere a situației din partea autorităților superioare ale statului, evidențiată prin cunoscutul acord stabilit între biserica noastră și stat

în ce privește susținerea școalelor ort. române, a accentuat, prin concluzul său Nr. 48 din anul trecut, dreptul bisericii ort. române de a-și susține școalele sale, cu ajutorul statului.

Acum, când s'a indicat din partea guvernului statificarea școalelor noastre confesionale, sinodul arhidiecezan nu poate trece peste hotărârea congresului național bisericesc adusă în această chestiune.

Avem deplină încredere în conducătorii statului nostru și simțim în toată puterea sufletului nostru datoria, patriotică și națională, de a da guvernelor tot sprijinul activ în opera lui de perfecționare a vieții de stat.

În preocuparea noastră vie pentru însuși binele statului, noi cari constituim sinodul arhidiecezei transilvane, fiind în măsură a constata și aprecia activitatea și rezultatele realizate sub raportul cultural, moral și religios de biserica noastră națională prin școalele sale, văzând și simțind aievea ce forță și valoare morală reprezintă poporul nostru dându-i ocazia și îndemnul prin organizația ce i s'a creat de a cultiva spiritul de jertfă și interesul pentru școalele sale, nutrinđ apoi convingerea puternică, că biserica noastră ortodoxă română, ca biserică de stat, în drept de a fi favorizată față de bisericile altor confesii, e chemată să contribuie și în viitor, cu organizația și mijloacele ei la îndeplinirea idealurilor statului nostru, — nu ne putem împăca cu ideea, că biserica noastră să fie lipsită de puterea și chemarea sa firească de a învăța și cultiva poporul, ori de a o vedea eventual pusă în chiar inferioritate față de alte biserici sprijinite și ajutate în chemarea lor și din alte părți, dar nu ne putem împăca nici cu ideea de a vedea poporul nostru oprit în silințele sale sănătoase și moralizatoare de a-și susține școalele pe cari și le-a

intemeiat și îngrijit până acum și să fie desfăcut de legătura sa cu școala, căci e de prevăzut că în urma acesteia i se va crea o stare psihologică neprielnică datoriiilor lui mari, ce i se impun pentru aceste timpuri de prefacere.

În urma acestora sinodul arhidiecezan în chestiunea școalelor sale ortodoxe române stă pe punctul de vedere principal enunțat în concluzul congresului național bisericesc Nr. 48 din 1920 de următorul cuprins: Congresul național bisericesc susține dreptul bisericii ort. române de a înființa și susține școale confesionale primare.

I. P. S. Sa părintele arhiepiscop și mitropolit împreună cu Ven. consistor arhidiecezan să stăruiască cu toată puterea autorității la factorii de stat în drept, ca școalele și învățătorii lor confesionali ort. români să fie tractați în toate privințele egal cu învățătorii de stat, anume să li se asigure salariul prin ajutor de stat egal cu al învățătorilor de stat.

Dacă însă stăruințele I. P. S. Sale și ale Ven. consistor nu vor duce la rezultatul așteptat pentru a nu dăinui starea păgubitoare de azi, sinodul roagă pe I. P. S. Sa să convoace congresul național bisericesc pentru a se pronunța cu deplină cădere în această chestiune de viață a școalei ort. române.

Deputatul George Dragoș face propunere ca și până la tranșarea definitivă a situațiunii școalelor noastre confesionale să se anticipe diferența de salar al actualilor învățători confesionali din fondurile arhidiecezane. I. P. S. Sa arată că bucurios ar îndeplini Consistorul această dorință, dar spre acest scop nu ar fi suficiente toate fondurile arhidiecezane.

Comunică însă I. P. S. Sa că dl ministru al instrucțiunii publice i-a promis, că și până la regularea definitivă a acestei chestiuni va da întregire la salariul acestor învățători, în suma salarelor învățătorilor dela stat.

Urmează referada comisiunii școlare, care prin raportorul Dr. Ioan Radu referă referi-

FOIȘOARA

Jertfa

— Schiță —

Era în postul Paștilor, se apropia săptămâna mare. Femeile din sătulețul de munte V. se îndeletniceau cu spoitul și curățitul caselor de sfintele sărbători.

Numai Ileana, soția harnicului muncitor de fabrică, nu-și putea vedea de rostul casei, ea veghea zi și noapte lângă patul micului ei copilăș, bolnav aproape de-o lună. Zadarnică era grija ei bună de mamă, zadarnic leacul adus din orașelul vecin, cumpărat pe bani scumpi și trudiți. Dar ce era truda bietului Părvu, când era în joc sănătatea copilului, pe care-l iubea mai mult ca orice.

Nu cruța osteneală, nici bani pentru a-i îndestula pe cei de acasă; și acum se apropiau sărbătorile Paștilor; era săptămâna mare.

Ileana începu să desnădăjduască văzând moartea plutind printre ultimile licăriri ale vieții

aceluia, pe care-l avea mai scump în lume. Sta împietrită lângă el fără să scoată un cuvânt.

De-odată se ridică, părând a-și fi uitat de copil și de tot ce-o împresura, deschise ușa d'alături și se aruncă plângând înaintea unei icoane sfinte...

— Doamne:... Scapă-mi-l!...

— Ție voiu să-l închin!... Al tău să fie, dar lasă-mi-l... Indură-te!

Astfel se rugă Ileana cu voce hotărâtă, strigătoare... apoi se ridică; părea c'o rază de mângăere i se strecurase în suflet.

— Ce-o voi Dumnezeu, își zise.

— Dacă copilul se va însănătoși, drept mulțumire Preacuratei, pentru îndurarea-i, am să-l port în vestmânt alb până ce va implini al șaptelea an, când va trebui să cerceteze școala din orașelul vecin.

Această făgăduință voia s'o păstreze cu sfințenie. Se apropie apoi încetinel de patul copilului pe care-l găsi într'un somn adânc.

De abia se făcu bine ziuă, se auzeau clopotele la bisericuța din deal. Oameni în haine de sărbătoare se grăbiau la rugăciune. Nici

Părvu nu lipsea, se grăbea și el, să mulțamească Domnului de toate și în deosebi de însănătoșirea copilășului, pe care-l lăsă acasă îmbrăcat pentru întâia oară în hăinuță albă ca zăpada. Era Vinerea patimilor.

Cât de mare era bucuria în casa lui Părvu, când în ziua de Paști putu sta și mititelul cu ai săi la masă, ciocnind ouă roșii.

— Hristos a înviat! — bunicule.

— Adevărat ca'nviat! răspunse bunicul cu duioșie.

Bunicul era oaspele văzut cu drag la toate sărbătorile.

Anii se strecurau. În casa lui Părvu totul se schimbă, nu mai era veselie și mulțumirea de odinioară. Mizeria începu să-și facă cuibul în casa lor. Treceau zile de-arândul și Părvu nu mai da pe acasă. Când scotea leafa pe o săptămână, nu să cumpere cele trebuincioase la casă, ci petrecea nopțile cu tovarășii. În zadar îl aștepta Ileana cu masa până târziu. Părvu apucase cale greșită.

Era într-o noapte din Mai. Deodată bătut cine-va la ușă.

tor la liceele noastre din Brad, Braşov şi a Şcolii normale din Sibiu. Sinodul enunţă că susţine caracterul confesional al şcolilor secundare: liceele din Braşov şi Brad şi Şcoala normală «Andrei Şaguna» şi autorizează consistorul arhidiecezan să continue tratativele cu ministrul instrucţiunii publice în scopul dobândirii ajutorului de stat la salarizarea profesorilor dela liceele din Brad, Braşov şi dela Şcoala normală «Andrei Şaguna», ratificând demersurile făcute.

La ordinea zilei raportul comisiunii bis. Deputatul A. Ludu, ceteşte actul consistorului cu privire la sistemizarea alor 2 posturi de preoţi misionari. Se admite.

Aceeaşi comisiune prezentează actul consistorial prin care înaintează hotărârea sinodului protopopesc din Făgăraş pentru a se interveni la locurile competente, spre a se da din nou în folosinţă credincioşilor români ort. din Făgăraş, biserica lui Brâncoveanu. Sinodul ia la cunoştinţă paşii întreprinşi deja de consistor pentru recăştigarea bisericii lui C. Brâncoveanu din Făgăraş.

La ordinea zilei comisiunea financiară. Raportorul N. Macrea referă actul consistorial referitor la activitatea comisiunii administrative a «Tipografiei Arhidiecezane» pe anul 1920. Sinodul a luat cu multă bucurie la cunoştinţă faptul că I. P. S. Sa a luat la 17 Mai conducerea afacerilor comisiei administrative şi doreşte I. P. S. Sale mulţi ani fericiţi, ca să poată continua cu succes opera începută de Marele său înaintaş Andrei baron de Şaguna.

Bugetul tipografiei se aprobă.

Asemenea se aprobă socotelile fondurilor şi fundaţiunilor consistorului şi se dă indemnizare pentru suma spesată şi absolutoriul.

Se aprobă apoi socotelile Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, iar cu privire la «Telegraful Român» se exprimă dorinţa de a se abona de toţi deputaţii mireni ai sinodului arhidiecezan, căci prin aceasta s'ar lua informaţii precise de toate fazele prin care trece biserica noastră, iar domnii deputaţi ar fi echoul fidel în popor asupra tuturor mişcărilor vieţii bisericii noastre. Prin aceasta am cinsti şi memoria marelui întemeietor Andrei Şaguna.

Tot comisia financiară prin raportorul Nicolae Borzea referă actul consistorial despre activitatea comisiunii administrative a «Fundaţiunii Şaguna» despre împărţirea stipendiilor şi ajutoarelor din fundaţiunea «Andronic». Se ia act.

Anunţându-se şedinţa proximă pe ora 4 p. m. şedinţa se încheie la orele 11³/₄ a. m.

La invitarea I. P. S. Sale dnii deputaţi au vizitat apoi orfelinatul. — Joi la ora 12 din zi, întreg sinodul, în frunte cu I. P. S. Sa părintele arhiepiscop, s'a transportat în Piaţa Lemnelor pentru a se convinge din intuiţie imediată: unde şi cum e adăpostită şcoala normală şi orfelinatul. Această descindere la faţa locului s'a făcut prin surprindere. Orfanii, ieşiţi dela lecţii, au fost adunaţi în salele de meditaţii, unde li s'au pus diferite întrebări în legătură cu viaţa lor şcolară. În cursul acestui interogator au obvenit

scene de o duiosie sfâşietoare. Am observat pe mai mulţi părinţi sinodalnici cum îşi ştergeau lacrimile. Au urmat câteva cântări şi declamaţii, între cari o prea frumoasă poezie a talentatului scriitor I. U. Soricu, în care se preamăreşte jertfa supremă a eroilor căzuţi pentru înregirea neamului.

Frumos, puternic şi cu precizie au cântat câteva bucăţi elevii şcolii normale sub conducerea profesorului de muzică T. Popovici.

Părinţii sinodalnici au vizitat salele de învăţământ, dormitoarele, sufrageria şi bucătăria. Pretutindenea aceeaşi modestie în aranjament, în schimb însă ordine şi curăţenie. Potrivit cu sărăcia noastră. În urmă ortanii grupaţi milităreşte în spaţioasa curte au defilat desculţi, dar cântând voiniceşte, pe dinaintea înalţilor oaspeţi. Deputaţii sinodali adânc impresionaţi de cele văzute au colectat pe loc câte-va sute de Lei pentru trebuinţele mai mărunte ale orfanilor, iar unii dintre domnii deputaţi, a căror nume se va publica, au renunţat la diurne în favorul orfanilor. Iată o instituţiune filantropică cu adevărat creştinească şi românească, care merită să fie sprijinită de întreaga familie a neamului românesc.

Sedinţa a VI-a

ţinută în 29 April (12 Mai) 1921.

Preşedinte: arhiepiscopul şi mitropolitul Dr. Nicolae Bălan. Notar: Dr. George Proca.

Şedinţa se deschide la ora 4 p. m.

La ordinea zilei s'a pus reconstituirea consistorului arhidiecezan prin alegerea asesorilor onorari în senatul şcolar şi episcopesc.

Cu scrutinarea voturilor se încredinţează deputaţii Sergiu Medean, Dr. N. Schiau şi Dr. N. Vecerde.

Deputatul Sergiu Medean propune a se institui o comisiune constatătoare din deputaţii Dr. V. Saftu, L. Triteanu, P. Drăghiciu, Ioan de Preda, Ioan Pricu şi Dr. A. Vlad pentru a face combinaţiunile necesare cu privire la alegerea asesorilor. Propunerea se primeşte, comisiunea se retrage, ear şedinţa se suspendă pe 10 minute.

După redeschiderea şedinţei se procedează la alegerea asesorilor onorari în senatul şcolar şi episcopesc.

La apelul nominal răspund şi votează 45 deputaţi.

Incheindu-se votarea şi făcându-se scrutiniul I. P. S. Sa declară de aleşi asesorii onorari în senatul şcolar:

a) din cler: Dr. Vasile Saftu, Dr. Vasile Stan şi Dr. Aurel Crăciunescu; b) mireni: A. Bărseanu, Dr. Luţian Borcia, Dr. Iosif Blaga, D. Comşa, Ioan I. Lăpădat şi Victor Păcală.

În senatul episcopesc: a) din cler: Nicolae Borzea, Maniu Lungu şi Constantin Moldovan; b) mireni: Ioan de Preda, Dr. A. Vlad, Pantaleon Lucaţa, Dumitru Coltofean, Victor Fincu şi Spiridon Moian.

Deputatul Ioan de Preda în numele aleşilor asesorii mulţameşte I. P. S. Sale şi Vener.

sinod pentru încrederea pusă în ei şi promite că îşi vor da toată silinţa să satisfacă îndatoririlor lor.

I. P. S. Sa preşedintele comunică că la ordinea zilei ar urma alegerea a câte unui asesor referent în senatul şcolar şi episcopesc dintre asesorii onorari.

I. P. S. Sa arată că cu privire la asesorul ordinar din senatul şcolar nu avem la dispoziţie o persoană potrivită şi roagă sinodul, încât ar şti vre-o persoană potrivită să recomande. Cu privire la senatul episcopesc aminteşte I. P. S. Sa că avem la dispoziţie un om potrivit, care de mai mulţi ani este angajat în serviciul Consistorului.

Sinodul, cu privire la întregirea postului de referent şcolar, autorizează Consistorul a întregi acest post îndată ce va afla o persoană potrivită, având a raporta la timpul său sinodului. Cu privire la asesorul referent în senatul episcopesc, la propunerea deputatului Dr. Aurel Vlad, sinodul aclamă de ales cu unanimitate pe Dumitru Coltofeanu.

Se asemează apoi diurnele şi spesele de drum ale dlor deputaţi, şi se ia conclud ca autentificarea ultimelor 2 procese verbale să se facă prin dnii deputaţi sinodali aflători în Sibiu, Vineri în 13 Mai la ora 11 din zi.

Cu acestea fiind terminate toate afacerile sinodului vizate la sesiunea aceasta, I. P. S. Sa mitropolitul se adresează deputaţilor cu următoarele:

Venerat sinod,
Dlor deputaţi,

Cu ajutorul lui Dzeu am terminat lucrările sinodului arhidiecezan. Şi ţin cu acest prilej să subliniez armonia deplină care a domnit în decursul şedinţelor şi interesul ce l-aţi arătat faţă de chestiunile desbătute. Hotărârile pe cari le-am luat ţintesc la păstrarea şi dezvoltarea aşezămintelor bisericesti.

Noi ne vom strădui să conducem biserica în spiritul acestor hotărâri.

Vă mulţumesc pentru ajutorul ce mi l-aţi dat în conducerea sinodului arhidiecezan. Şi rog pe bunul Dzeu să vă întoarcă sănătoşi la casele Domniilor voastre ca să vă puteţi împlini misiunea la care vă cheamă biserica şi ţara. Dzeu să vă binecuvinteze!

Cu aceasta sesiunea sinodului arhidiecezan o declar închisă.

La cuvintele I. P. S. Sale dlui arhiepiscop şi mitropolit răspunde în numele deputaţilor sinodali, dl Dr. Aurel Vlad cu următoarele cuvinte:

I. P. Sfinţite,
Dlor deputaţi,

Biserica noastră a fost în trecut scutul pentru apărarea neamului românesc. Misiunea aceasta n'a încetat nici pentru viitor. Căci nici în zilele de azi n'au încetat pornirile, cari tind la nimicirea neamului nostru.

De două mii de ani temelii bisericii a rămas intactă. În interesul său, statul are datoria să promoveze scopurile bisericii, cari sânt şi ale sale.

— Cine-i? întrebă Ileana, trezită ca din vis îngrozitor.

— Deschide, repede! strigă Părvu furios. Ileana descule şi apăsă cu frică pe clanţa uşei. Părvu năvăli în odaie cu un sac pe care-l deşertă în mijlocul ei. Să vezi minune: în el numai lucruri de aur şi argint. Ileana cu Vasile, — care se trezi sperios din somn, — se uitau cu ochii înholbaţi şi nu le venea a crede.

— Toate sânt ale noastre... Numai ascundeţi-le bine!

Şi Părvu părăsi casa.

În ziua următoare, Ileana puse lucrurile toate în pivniţă, se îmbracă şi porni cu Vasile la oraş unde-şi făcuse puţine târgueli, se uită în dreapta, stânga, doară zăreşte de Părvu, însă 'nzadar... Se făcu seară şi se grăbeau înapoi spre casă:

Era însă plină de spaimă auzind prin oraş vorbindu-se de o bandă de hoţi, cari jăfuiau tot ce le ieşea'n cale.

Ileana nu spuse lui Vasile, ca să nu-l neliniştească; se stăpâna şi încerca să vorbească de alte lucruri... Li vorbi de făgăduinţa de şapte

ani... de când era el bolnav... În Vinerea mare împlineşti al şaptelea an, când va fi iertat să porţi şi alte vestminte... Vasile se uita tăcut, nu se bucura, îi părea rău după vestmintele lui albe de pânză.

Ca să ajungă mai curând în sat, trecură pe-o cărare ce ducea pe marginea unei prăpăştii. Din depărtare se zărea o rază care lumina întrucâtva cărăruşa şi care era o binefacere pentru muncitori ce se întorceau oboşiţi dela fabrica din oraş; ea lumină atât pe timp frumos, cât şi pe viscol şi furtună, tot cu aceeaşi putere.

Ileana povesti lui Vasile: cum un om din sat ajungând cu pace în America şi făcându-şi avere mare, trimise bani bisericii pentru cumpărarea mai multor icoane sfinte şi a unei candelă, trimise bani şi pentru cumpărarea unei cantităţi mari de olei pentru candelă, ca să ardă zi şi noapte înaintea iconostasului.

— De atunci raza-i binefăcătoare străbate întunerecul până la cărare... Astfel povestind ajunseră acasă.

Din nou se apropiau Paştile.

Părvu părea a fi început a munci mai cu râvnă, dar era cu fruntea plină de griji, cu ochii întunecaţi şi nu scotea o vorbă.

Era noaptea spre Vinerea mare. Părvu de patru zile nu se mai arată pe acasă.

— Am să cant pe tata... să fie acasă pe Paşti... zise Vasile 'n sine...

— Plec singur la oraş...

Când soarele era pe sfinţite, Vasile rătăcea pe străzile oraşului uitându-se la unul şi altul fără de a zări pe cine căuta.

Se făcuse noapte. Ileana căută în tot satul pe Vasile, pe la rude, pe la cunoscuţi, pân' ce-i spuse porcarul satului că-l întâlnise în drum spre oraşel, tocmai când urca cărarea pe lângă prăpastie. Ileana îşi aruncă o hazmă pe ea şi porni în goană spre oraş, unde întâlni din norocire pe Vasile care vrea să se întoarcă acasă, dar nu cuteza, fiind întunecet beznă, ci aştepta muncitori de la fabrică cari însă de mult au trecut; el aştepta la marginea oraşului zadarnic.

Ileana să miră mult de cutezarea lui şi porni apoi încetinel pe cărarea îngustă, s'ajungă cât mai curând în sat. Vasile înainte, ea

Perfecta armonie care-a domnit în acest sinod trebuie să fie pildă pentru toate terenurile de activitate ale vieții noastre publice.

Această armonie avem s'o mulțămim în cea mai mare parte înțeleptei conduceri a I. P. S. nostru Mitropolit, căruia și cu acest prilej îi dorim cu toții viață îndelungată pentru binele bisericii și fericirea neamului.

I. P. S. Sale i se fac ovațiuni.

Cu acestea sesiunea ordinară a sinodului arhidiecezan pe anul 1921 s'a încheiat la ora 6 după amiază.

Organizarea bisericii. Din București: În 16 l. c. s'au început lucrările comisiunilor celor 15 reprezentanți ai bisericilor provinciale pentru a redacta definitiv anteproiectul de lege cu privire la organizarea bisericii ortodoxe române.

Redeschiderea parlamentului. Corpurile legiuitoare s'au deschis Luni 16 Mai. Guvernul intenționează să treacă în sesiunea actuală reforma agrară.

Reforma financiară prezentată de dl N. Titulescu, și proiectul de buget general va urma imediat, dacă timpul va îngădui acest lucru. În orice caz, se crede că sesiunea se va prelungi.

Sinodul eparhiei Aradului

Sinodul a fost deschis de către P. S. Sa Părintele episcop I. Papp, printr'o cuvântare în care se remarcă faptul îmbucurător că alegerile pentru sinod au avut curs liniștit și de ordine, întrucât nu s'au înaintat recursuri împotriva nici unei alegeri. P. S. Sa arată problemele, ce sinodul va avea să rezolve. A accentuat importanța ajutorului ce statul trebuie să-l dea școalelor confesionale românești.

Dl A. Cosma mulțumește P. S. Sale pentru cuvintele adresate deputaților sinodali și arată munca jertfitoare depusă de Prea S. Sa episcopul I. Papp pentru interesele bisericii românești.

Accentuiază necesitatea îmbunătățirii situației învățătorilor confesionali și a preoțimii române. Roagă la sfârșit pe P. S. Sa să intervină pentru credincioșii bisericii române rămași dincolo de linia «Clemenceau» ce a tăiat în două Banatul.

Citindu-se lista membrilor se constată prezența a 50 de membri.

După alegerea secțiunilor pentru verificarea mandatelor, P. S. Sa fixează termenul ședinței a doua pentru după masă la 4 ore.

În ședința aceasta secțiunile de verificare își înaintază rapoartele; se declară verificate mandatele tuturor deputaților sinodali. Sinodul alege, după aceasta, biroul și comisiile.

În ședința a treia, ținută Luni, s'au citit rapoartele comisiilor.

Comisia organizatorică a adus, între altele la cunoștința sinodului, faptul că Mănăstirea

după el; conduși prin întunerecul nopții de raza luminoasă a candelii; astfel vedeau cărarea.

Deodată... întunerec beznă... un țipăt... și apoi tăcere adâncă...

— Vasile! strigă Ileana îngrozită, pipăind prin întunerecul nopții... Din fundul prăpastiei se auzea vaet dureros... Ea alergă ca scoasă din minți în sat să ceară ajutor.

Doi oameni cu lămpașe, scară, frânghie alergică în ajutor și, către ziuă, se întoarseră în sat ducând cu ei ceva învălit într'o pânză albă, udă și plină de pământ...

În clipa când se auzi țipătul copilului, — care făcu prin întuneric un pas greșit și se rostogoli în prăpastie — la bisericuța din deal se petreceau lucruri nelegiuite. Hoții au spart ușa bisericii, ca să fure lucrurile prețioase. Părvu tocmai puse mâna pe potirul de aur, când li se păru că aud în depărtare un șgomot, atunci stânse repede candela...

Auzi țipătul ascuțit din depărtare, scăpă potirul din mână și, împins de presimțirea rea, alergă din biserică.

Hodoș-Bodrog la stăruințele P. S. Sale arhiepiscopului, a pus la dispoziția consistorului suma de 100 mii lei, cu destinația ca aceasta să formeze un fond, din care să se acorde burse și ajutoare elevilor seminarului.

O chestiune care a produs adânci și legitime îngrijorări, este soarta parohiilor românești, din Bănat, ocupate de sârbi.

S'a constatat că regimul sârbesc procedează față de parohiile românești în modul cel mai barbar și nu le recunoaște cele mai elementare drepturi. Astfel autoritățile sârbești, afară de șicanele zilnice pe care le îndură biserica românească și credincioșii ei, nu admit nici o întrunire bisericească; din cauza aceasta cercul Becicherecul-mare n'a putut trimite deputați la sinodul actual.

Sinodul a decis să se facă pașii necesari, ca guvernul român să intervină cu toată greutatea în chestia libertății confesionale a românilor din teritoriul ocupat de sârbi și ca bisericii românești să i se recunoască drepturile de către guvernul sârbesc.

Sinodul a mai decis să se ceară dela C. F. R. o reducere de 75 la sută pentru călătoriile făcute în legătură cu ocazia sesiunilor sinodale.

S'a citit adresa eparhiei Oradea mare, care restaurată acuma, după 225 de ani aduce mulțumiri P. S. Sale episcopului I. Papp și înaintașilor episcopi pentru zelul cu care a fost păstorită Oradea mare în timpul când era încadrată eparhiei Aradului, și pentru munca jertfitoare adusă de arhieriei Aradului. —

Din debaterile și hotărârile sinodului mai comunicăm următoarele:

Sinodul este în principiu pentru unificarea pe toată linia a bisericii ortodoxe române din România întregită, cu condiția ca această unificare să se facă cu păstrarea formelor și principiilor depuse în organizația noastră statutară de astăzi.

Sinodul îngrijorat de soarta școalelor și parohiilor rămase sub stăpânire străină, în Ungaria și Iugoslavia, a decis ca despre situația acestora să se adune date și să se întocmească un raport special care să fi înaintat guvernului, pentru ca acesta să intervină pe cale diplomatică la guvernele țarilor învecinate pentru regularea și îmbunătățirea situației bisericești și culturale a românilor din acele țări.

În chestiunea statificării școalelor confesionale, sinodul, având în vedere serviciile aduse de școala confesională românismului de dincoace de Carpați, s'a declarat pentru menținerea școalelor confesionale.

Sinodul a mai decis să se adreseze consistorului mitropolitan, ca acesta să înainteze guvernului un memoriu, cerând o desdaunare și un ajutor anual convenit din partea statului ca școalele confesionale române să se poată ridica sub raport material, la nivelul școalelor minorităților.

Afară de aceasta a hotărât să se adreseze consistorului mitropolitan, ca acesta să inițieze tratative cu guvernul pentru fixarea unui acord

Dimineața clopotele chemau oamenii la rugăciune, în Vinerea patimilor.

Un suflet nevinovat se nălță către cer.

— Doamne! Aspră mi-a fost pedeapsa... și Părvu se asvârli cu fața la pământ...

— Copilul meu! Tu ai mântuit sufletul păcătos al tatălui tău...

Era cea din urmă zi a celor șapte ani de făgăduință...

Maria Halalai.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

echitabil și a condițiilor, în care să fie puse la dispoziția statului școalele confesionale, care nu se vor putea menține din mijloacele proprii.

În chestiunea concordatului sinodul a luat unanim atitudine ca chestia aceasta să se ia dela ordinea zilei, până când se va legifera noua constituție a țării.

Sinodul a ales în sfârșit membrii în diferitele senate, și Marți d. a. și-a terminat lucrările.

Daruri pentru părechea princiară

Între darurile prezentate AA. LL. RR. Principelui Carol și Principesei Elena a stârnit deosebită impresie cadoul orașului Cluj: un car încrustat de meseriași din Cluj, tras de 6 boi albi, în car un butoi de vin din podgoriile din jurul Clujului, vedrițe, mici donițe de lemn, cu care au gustat vinul toată familia regală și oaspeții palatului.

Orașul Cernăuț a dăruit părechei princiară un frumos castel în acel oraș.

Orașul Chișinău și zemstvourile județene au donat un serviciu de cafea, o tavă de argint, o păreche cercei, un pandantiv, un inel, o mapă gravată, — în valoare de un milion de lei.

Învățătorii din Muscel au oferit obiecte mici, împletituri diverse lucrate de mâinile elevilor școlari.

Dna Maria Fărcășanu, din partea școalei din strada Vasilie Conta 11, a prezentat o rochie românească brodată cu troițe românești.

Casele Naționale au adus o cutie în creștături, o ploscă românească și o rochie lucrată de elevele orfanilor de război.

Turcii dobrogeni au prezentat un frumos covor orientat.

Societatea femeilor române numeroase covoare și cusături naționale.

Sinodul eparhiei de Vad și Feleac

După ziarele din Cluj aducem următorul raport:

Primul sinod diecezan al reînființatei episcopii a Vadului și Feleacului s'a deschis Duminecă în 8 l. c. în biserică ortodoxă din Cluj. La ora 8 și jumătate dimineața s'a oficiat serviciu divin de către arhimandritul N. Ivan, asistat de mai mulți preoți.

Sfârșindu-se serviciul divin, a urmat tot în sf. biserică deschiderea ședinței. Președintele, arhimandritul N. Ivan, în vorbirea sa expune greutățile și prigonirile întimpinate de românii ortodocși din acel oraș și împrejurime, și mulțumește lui Dumnezeu pentru momentele aceste istorice, în care vedem reînființată vechea episcopie din timpurile Marelui Ștefan Vodă al Moldovei.

Deputații sinodali prezintă mandatele, care se distribuie secțiunilor de validare.

Primul sinod a trimis telegramă omagială M. S. Regelui. Telegrama este următoarea:

«Reprezentanții clerului și poporului ortodox român din reînviata episcopie a Vadului și Feleacului cu reședința în Cluj, întruniți în cel dintâi sinod eparhial, aduc omagiile lor de credință și recunoștință iubitoare Maiestății Voastre care prin spadă biruitoare a făcut să se ridice din mormânt, în cetatea suferințelor românești, vechea ctitorie a lui Ștefan cel Mare, înaintașul bun și sfânt, a cărui ortodoxie strălucește din nou prin Domnia binecuvântată a Maiestății Voastre, glorios desrobitor al poporului nostru și întemeetor de așezăminte religioase și culturale, menite să adăpostească și fortifice sufletul național. Să trăiți, Înălțate Doamne, să trăiască Maiestatea Sa slăvita noastră Regină, și întreaga augustă dinastie română».

Telegrame s'au mai trimis: Ministrului cultelor, mitropolitului primat Miron, mitropolitului Ardealului Nicolae, și dlui N. Iorga.

Telegrama trimisă Mitropolitului nostru Nicolae cuprinde următoarele:

«Reprezentanții clerului și poporului ortodox din reînviata episcopie a Vadului și Feleacului vă trimit cuvântul lor de recunoștință pentru arhieriasca purtare de grijă în restaurarea eparhiei noastre și își exprimă convingerea că în drumul nou al acestei eparhii va putea lua pildă de muncă și viață religioasă din

păstorirea luminată a I. P. S. Voastre. Cluj, la Dumineca Tomii. Pentru sinodul eparhial: *Nicolae Ivan*, arhim., preș. *Savu*, secretar.

În ședința a treia, de Marți, președintele a citit telegrama primită de la I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*. Textul acestei telegrame, primite cu aplauze de sinod, este următorul:

«Viu impresionat de călduroasele cuvinte ce mi-au fost adresate la deschiderea celui dintâi sinod al reinviatelor eparhii a Vadului și Feleacului, rog transmiteți sinodului binecuvântarea noastră Arhierască și sincerile noastre urări, pentru ca înțeleptele lui hotărâri să fie spre propășirea noii eparhii și spre întărirea sfintei noastre biserici».

Centenarul lui Jon C. Brătianu în Sibiu

Pentruca întâiul centenar dela nașterea marelui român și bărbat de stat Ion C. Brătianu să fie comemorat Duminecă, la 16/29 Mai a. c. într'un mod cât mai demn și în Sibiu, s'a format un comitet aranjator compus din domnii: 1. Dr. Ioan Bunea, director de liceu. 2. A. Boiu, director de bancă. 3. Ioan Georgescu, secretarul «Asoc.». 4. Dr. Lazar Popovici, inspector sanitar. 5. Nicolae C. Mărculescu, directorul sucursalei B. N. a R. din loc. 6. Costantin Popp, director la banca «Albina». 7. Dr. Gheorghe Proca, asesor consistorial. 8. I. U. Soricu, profesor. 9. Nicolae Togan, protopopul gr. cat. rom. al Sibiului și 10. Dr. Nicolae Vecerdea, avocat și fost prefect de județ. On. Comandamentul corpului VII de Armată, fiind anume rugat, a delegat în acest comitet pe dl maior Ion Andreescu.

În ședința publică de comemorare, care se va ține în Teatrul orașenesc, vor rosti discursuri festive: dl Andrei Bârseanu, președintele «Asoc.» și dl I. U. Soricu. Va cânta două piese corul elevilor dela «Școala normală Andrei Șaguna» sub conducerea dlui profesor de muzică Timotei Popovici, iar dl Nicolae Băilă, apretiatul nostru artist, va declama o poezie potrivită.

Un program formal dimpreună cu alte amănunte se vor publica mai târziu.

Concertul Enescu

Marele măestru al vioarei, *George Enescu*, a onorat publicul sibian în 13 l. c., dând un concert în sala dela Urania, unde alergase o lume numeroasă și aleasă pentru a admira pe genialul artist compozitor al țării noastre. Între asistenți am remarcat pe I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, ofițeri superiori, deputați sinodali și alte distinse persoane.

Primit cu omagii, maestrul care este astăzi o glorie strălucită și în străinătate, a executat, în mijlocul unor aplauze frenetice, programul alcătuit din compozițiile genilor muzicale.

Interpretarea splendidă, în stil francez, distins prin claritate și fineță desăvârșită, a format pentru Sibiul cunoscător de muzică un eveniment artistic de întâiul rang.

Ni s'a dat o seară de sărbătoare, în care sufletele ascultătorilor au fost transplantate în plaiurile, unde «totu-i vis și armonie»...

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Nicolae*, însoțit de dnul asesor Dr. G. Proca, a plecat cu trenul de Sâmbătă la Cluj, pentru a participa la al doilea congres general al *Societății pentru ocrotirea orfanilor din război*, convocat la Cluj pe zilele de 15 și 16 Mai 1921.

Ziua de 3/15 Mai. Sărbătoarea națională a zilei istorice dela 1848 se face, începând din anul desrobirii 1919, în proporțiile ce i se cuvin.

Lumea românească din toate părțile țării noastre, și îndeosebi tinerimea școlară, a prăznuit și în anul acesta marea sărbătoare, în care s'au proclamat drepturile omenești ale poporului român de dincoace de munți.

Centenarul lui Napoleon. Franța a sărbătorit 100 de ani de la moartea marelui ei împărat Napoleon. La Paris au luat parte autoritățile și armata. Mareșalul Foch a vorbit, arătând geniul militar și organizator al lui Napoleon. O delegație, în frunte cu mareșalul Franchet d'Esperey, s'a dus să comemoreze centenarul lui Napoleon chiar la locul morții sale, în insula Sf. Elena. Autoritățile locale britanice s'au asociat la comemorare.

Prințul moștenitor japonez Hirohito, în călătoria sa în Europa, va veni și la București pentru a întoarce vizita ce i-a făcut-o prințul Carol.

Dela Cassa arhidiecezană. Domnul deputat sinodal Dr. Ilarie Holom a cedat diurnele de 505 Lei 25 b., iar dl Romul Curtea 493 Lei 25 b. pe seama Orfelinatului arhidiecezan, — pentru care faptă nobilă le aducem numiților domni și pe calea aceasta mulțămitele noastre.

Cassa arhidiecezană.

Excursiune. Școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu a plecat Sâmbătă în excursiune de studii la Râmnicul Vâlci, unde Duminecă a dat un festival în amintirea poetului Vasile Alecsandri, născut, cum se știe, înainte cu o sută de ani.

Distincție. Guvernul italian a hotărât decorația orașelor București și Galați pentru eroismul populației din timpul războiului. Data sosirii în capitală a misiunii oficiale italiene s'a fixat pentru Vineri 20 Mai și va fi găzduită în palatul regal. Sâmbătă M. S. Regele va primi oficial misiunea, iar Duminecă după amiază la ora 5 jum. se va face în parcul Carol remiterea Crucei de război orașului București. Vor asista la această solemnitate M. S. Regele, membrii guvernului, autoritățile militare și civile.

Sportul este numele primului ziar sportiv românesc apărut în Ardeal. Noul organ, dorește să încurajeze mișcarea sportivă, îndrumându-o în direcția bună și necesară, pentru asigurarea trăinicieii neamului prin forțele sale fizice, servind și progresului cultural și intelectual, conform principiului: Mens sana in corpore sano. Redactor al Sportului este dl Adam Popa. Abonamentul 80 lei pe an. Pentru cercetași: pe jumătate. Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand 44.

Cinema Apollo, Piața Herman, Sibiu. În 21 și 22 Mai: Prinț și cerșitor, dramă. În 23 și 24 Mai: Fiica mării. În 25 și 26 Mai: Femeia vagabondă. În 27 și 28 Mai: Voința, mare dramă.

Plecarea și sosirea trenurilor din gara Sibiu

Plecarea:

Ora 4:30 dim.: — Prin Sebeșul-săsesc la Vințu-de-jos; legătură la 9:30 cu tren direct spre Arad, sosește aci, ora 17. — Legătură în Vințu-de-jos spre Alba-Iulia, de acolo spre Zlatna și Teiuș. — Legătură din Simeria (Piski) spre Petroșeni, Vulcan, Lupeni și cu linia spre Hunedoara, spre Hațeg, Caransebeș, Mehadia, T. Severin. — Legătură din Dobra cu linia Lugoj, Timișoara, cu ramificații dela Timișoara spre Rreșița-Montană și Arad, și afară din țară cu Vârșet, Biserica-Albă, Panciova, Becicherecul și Chichinda-mare în Torontal, Macău și Seghedin spre Ungaria.

Ora 5:23 dim.: — Până la Cisnădie.

Ora 6 dim.: — Prin Copșa-mică; legătură la 8:12 dim. cu tren mixt spre Brașov; ramificație din Hașfalău cu Odorhei, din Brașov cu Râșnov — Zărnești, Sepși-St.-George — Brețcu, Sereda Ciuc, Sân-Miclăuș. — Legătură în Copșa mică la 9:47 cu tren de persoane direct la București prin Brașov, Sinaia, Câmpina, Ploiești.

Ora 6:20 dim.: — Tren școlar la Ocna-Sibiului.

Ora 7:46 dim.: — Numai Luni, Miercuri și Vineri tren mixt, cale îngustă până la Sighișoara prin Agnita.

Ora 8:47 dim.: — Până la Brașov prin Făgăraș direct.

Ora 13:20 (1:20 d. a.) — Prin Turnu-Roșu, Piatra-Olt, la București direct; legătură în Piatra-Olt spre Craiova cu tren mixt local; la Costești cu Roșiori de Vede — Tg. Măgurele; la

Pitești cu Curtea de Argeș; la Golești cu Câmpulung; la Titu cu Târgoviște-Petroșița; la Chitila cu Ploiești etc.

Ora 13:31. (1.31 d. a.) — Până la Copșa-mică, unde are legătură la ora 16:35 cu tren mixt și la ora 20:02 cu tren de persoane, ambele spre Oradea-mare, prin Blaj, Aiud, Cluj etc. — Ramificație din Blaj la Diciosânmărtin, din Teiuș spre Arad la 8:30 din., din Războeni cu Odorhei, Reghin, Ludoș-Bistrița; din Apahida cu Gherla — Dej — Baia-mare, Satu-mare, Dej — Zalău, Dej — Năsăud, Rodna-veche, Dej — Bistrița. — Din Oradea-mare cu Careii-mari, Sătmar spre Baia-mare, Sebeșul-mare, apoi cu Debrețin (Ungaria), Salonta-mare și Beiuș — Vașcău — Băița.

Ora 13:40. (1:40 d. a.) — Spre Cisnădie.

Ora 14. (2 d. a.) — Tren școlar la Ocna-Sibiului.

Sosirea în gara Sibiu:

Ora 7 dim. — Trenul mixt dela Cisnădie.

Ora 7:22 dim. — Dinspre Vințu-de-jos, având legături dela Arad, apoi dela Timișoara — Mehadia — Caransebeș — Lugoj; Hațeg, Lupeni, Petroșeni, Simeria; Zlatna, Alba-Iulia.

Ora 7:46 dim. — Trenul școlar dela Ocna.

Ora 11:35 dim. — Dinspre Copșa, având legătură dinspre Oradea-mare, Cluj, Aiud, Blaj, etc. (Vezi corespondentul tren la plecarea ora 13:31).

Ora 15:06 (3.06 d. a.) — Trenul școlar dela Ocna.

Ora 15:22 — Dela Cisnădie.

Ora 16:55 (4.55 d. a.) — Dela București prin P. Olt, Turnu-Roșu. Legăturile ca și la trenul corespondent care pleacă la 13:20 din Sibiu.

Ora 18. (6 seara). — Sosește trenul mixt din Brașov prin Făgăraș.

Ora 19. (7 seara). — Trenul mixt, cale îngustă dela Sighișoara prin Agnita, numai Marți, Joi și Sâmbătă.

Ora 21:04. (9.04 seara) — Sosește din București, prin Copșa-mică, având legăturile ca și trenul corespondent care pleacă de aici la 6 dim.

Concurs

Societatea Ocrotirea Orfanilor din Război Regiunea Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 31, publică concurs pentru ocuparea următoarelor funcțiuni:

1. un contabil.

2. un cassier.

3. un ajutor la serviciul administrativ în calitate de aprovizionator (econom).

Cei cari doresc să ocupe aceste funcțiuni, își vor înainta cererile cu atestatele de școală și serviciu indicându-și pretenziunile de salariu.

Vor fi preferiți cei cu practică.

Prezentarea în persoană este dorită.

Catinca Bârseanu, *Colonel N. Ciuperca*
Prezidentă. Secretar.

Nr. 59/1921.

(56) 1—3

Concurs

1. Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III **Boșorod**, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

2. Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III **Măceu**, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta la biserică din comunele sus arătate, în vreo Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta, cuvânta, respective celebra.

Hațeg, în 26 Martie 1921.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitelele parohiale respective.

Dr. C. Popescu,
protopop.